

Bu serginin ortaya çıkma aşamasından bahsedebilir misiniz?

Geçtiğimiz Eylül ayında Sri Lanka'daki Colomboscope festivalinin bir parçası olan "Re/Evolution" sergisine davet edildim. Colombo'da kalış süremi biraz daha uzattım, bu sayede yeni işler üretebilme fırsatım oldu. Oradaki sergi için Saha Derneği'nin desteğiyle bir video ve bir kitap hazırladım. Bütün sergi de bu iki çalışmanın üzerine kuruluyor. Sergideki işlerin biri hariç neredeyse tamamı bu yıl üretildi.

Daha önceki sergilerinizde de insanın doğayla olan ilişkisini ele alıyordunuz. Peki bu sergi neler söylüyor?

İşlerimin ortak bir paydası var, doğa ve ekonomi. Böyle özetleyince epey kaba duyuluyor ama 10 yıldan fazla süredir böyle bir odak söz konusu. İşlerimde direk bağlantılar ve geçişler görmek zaman zaman mümkün ama detaylı incelediğinizde ortak bir genetik koda sahip olduklarını görebiliyorsunuz. Mesela "Siyah Panteri Görmek" başlıklı bir önceki kişisel sergimde bir video çalışması vardı: 2014'teki "Satın Almak İstedğim Ağaç" benim 650 yıllık bir meşe ağacını satın almaya çalışmamı ironik biçimde konu ediniyordu. Yine İstanbul Modern'de "Yok Olmadan" sergisinde yer alan 2015 tarihli çalışmam "İnsansız", bu sergideki "Made To Be Seen" [Görülme için Yapılmış] ile bağlantılı. Doğanın tüketim kültüründeki yeri ve insanın diğer yaşam alanlarına indirgemeci yaklaşımı işlerimde değindiğim temel noktalar. Bu sergide biraz daha detaya iniyorum ve ilişki biçimlerinin kendisine odaklanıyorum; bitkilerin taşınması, bitki yetiştirme, tohumlar, hayvanlarla olan ilişkimiz, sahip olma isteğimiz, çeşitli biçimleriyle ve kiplerde bu sergide olacak.

Video çalışmanızı bir reklam filmi gibi kurgulama fikri nasıl gelişti?

Sri Lanka birçok endemik hayvan ve bitki türüne ev sahipliği yapıyor. Oraya gittiğimde bu özelliği pazarlayan birçok afiş ve reklam panolarıyla karşılaştım, reklamlar üzerine de düşünüyordum. Nihayetinde günlük dilimizi belirleyen gizli bir güç. Günümüz insanın doğaya bakış açısı eskisinden çok farklı. Günlük hayatımızda doğayla karşılaşmak nadir bir olay ancak gündelik hayatımızda reklamlarda sıklıkla ürünlerin ne kadar doğal olduğuna vurgu yapılıyor. O nedenle bu yaklaşım üzerinden hareketle bir kurgu hazırladım, bir lüks tüketim ürünüymüşçesine 'doğa' reklamı yapma fikrini düşündüm. İnsanın doğaya hâkimiyeti ve biraz da sahip olma fikri üzerine. Güzel şeyleri ancak sahip olmaya çalışan bir canlı türü, insan. "İnsansız" videosu ve "Satın Almak İstedğim Ağaç" video işlerimle benzer bir hat üzerinde bu video. Aynı yere farklı noktalardan bakıyorlar.

Sergide yer alan "Uçan Bitkiler, Köpekler ve Filler" kitabınız resmî ve köşeli bir dile sahipken aynı zamanda kişisel bir hikaye anlatıyor.

Evet. Kitabın ilk yarısında sokak köpeklerini konu alan kısa hikâyeler yer alıyor. Onlara sarılma hikâyelerimi, 'o hep aynı, tanıdık sokak köpeği' ile karşılaşmalarımı kısa anekdotlar şeklinde anlatıyorum. Son derece kişisel. Uçan bitkiler bölümünde ise bire bir canlı endemik bitki türlerinin uluslararası taşınma

dolaşım kurallarını kullandım. Bir tarafta şehirde yaşayan insanın doğayla, başka bir canlıyla karşılaşmaları, diğer tarafta metalaşan ve katı kurallara tabii olan bitkiler. İnsanın doğa ile olan ilişkisi derken işte sergide böylesi bir çeşitlilik söz konusu...

Peki bu resme filler hangi aşamada dâhil oluyor?

Sri Lanka'da soyu tehlike altında olan filleri korumak ve bu işe kaynak yaratmak için çalışan bir kuruluş var: Ecomaximus. Fillerin tezeklerinden kâğıtlar üretiliyorlar. Ben de kitabın basımında bu kâğıtları kullanmak istedim. Hem destek olmak için hem de o coğrafyanın ekosistemiyle doğrudan ilişkili bir materyal kullanmak için. Fikir düzleminde bu da bir ekonomik ilişki biçimi. Sergideki yerleştirme için kitabın sayfalarını ipek baskı yöntemiyle tekrar ürettim ve baskı için kitapla aynı kağıdı kullandım. Böylece kitabı bir sergi içine daha iyi ekleyebildiğimi düşünüyorum.

Sergide yer alan çalışmalardan “Satılmaz Eser” satılması yasak olan tohumları bir sanat eserine dönüştürüyor. İnsanın doğa ile ilişkisini maddiyat üzerinden tanımlaması konusunda ne düşünüyorsunuz?

Uzun zamandır organik pazardan aldığım sebze ve meyvelerin tohumlarını biriktiriyorum. Serginin yerel durumla ilişkilenen işi de bu sayılır. Türkiye'de tohum satışında kısıtlama var. Bu tohumların satışı mümkün değil ama sanat eserinin satışı mümkün biraz bu ekonomi üzerine bu iş, bir de bu eserin satışı alternatif para birimleriyle gerçekleşsin istiyorum. Satın alan bana Ethereum veya Bitcoin ile ödesin istiyorum.

Sergide yer alan heykel çalışmanız ise insanın doğayı nasıl kontrol etmek istediğini özetler nitelikte...

Heykeli kaynakçı olan abimle birlikte ürettik. Demirden ve camdan oluşan bu heykel ufak boyutlarda bir sera aslında, altında toprak var ve bir mıknaş maharetiyle ortada havada duran bir bitki var. Sergi mekânlarına canlı sokmak istemediğim için böyle sembolik bir düzeneği tercih ettim. İnsanın olanaksız koşullarda yaşaması, elverişsiz topraklarda bitki yetiştirme arzusu üzerine düşündüm, zaten bitkilerin yer değiştirmesi epeydir zihnimdeydi... Biraz da bu iş için geçmişte kullanılan malzemeleri tercih ettim cam ve demirden sera. Sanıyorum Richard Dawkins diyordu; insan türü Afrika'da doğmuş ve oradan göç ederek olanaksız koşullarda yaşamayı başarmış. “Uzayda bir başka gezegende yaşamak ile Londra'da yaşamak arasında fark yok” diyordu. Soğuktan korunamazsan yaşayamazsın. Sri Lanka'da bunu hissettim aslında o tropik iklimde hiç üşümüyor olmanın insanı rahatlatan bir tarafı var, diğer yandan insan hep bir yaşam destek ünitesine muhtaç durumda, yaşam destek ünitelerini yapmak bizim günümüz insanının gündelik hâli. Bu sergide belki sürpriz bir iş olabilir.

KUTU

“Kargaları kişi gibi düşünmek istedim”

Genellikle kağıt üzerine çizimler üretirken bu sergi de ilk kez bir akrilik resim çalışmanız yer alıyor. Bir karga portresini yapmak sizin için neden önemliydi?

Sergide yer alan bu iki tuvalin, birer resim olmanın ötesinde kavramsal bir yönü var. Portre resim geleneğine bakınca özellikle Rönesansla birlikte insanın konumu değişiyor ve gittikçe artan bir biçimde insan portresi yapılıyor. Ben insanların portresini yapmak yerine hayvanların, kargaların portresini yapıyorum. Portre özünde, bir kişiyi diğer insanlardan ayırmayı amaçlar, duygu durumunu aktarır. Kargaları da bir tür kişi gibi düşünmek ve onların resmini yapmak istedim. Yine bu işlerle bağlantılı bir gazete makalesinin başlığı var. Bilim insanlarının söyledikleri üzerinden hayvanları düşünmekle alakalı bir yazı iş bu...

Pilot Galeri / [\(0212\) 245 55 05](tel:(0212)2455505) / Sergi tarihleri: 8 Şubat-17 Mart 2018